

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: **04 JUN 2014**

Vår ref.: 200709715-6

Arkiv: 315/ 033z

Deres dato: 24.03.2014

Deres ref.: 08/2846-

Saksbehandler:

Jens Aabel

Regulering av Årdalsvassdraget, Stølsåna og Lysevassdraget samt overføring av Årdalsvassdraget til Stølsåna i Hjelmeland og Forsand kommuner - Revisjon av vilkår

Det vises til departementets brev av 24.03.14 der en ber om en sammenstilling av tilleggsinformasjon fra NVE i ovennevnte sak etter at vår innstilling ble oversendt departementet 26.03.2003. En ber også NVE vurdere om det er andre forhold som har fremkommet og som gjør det aktuelt med supplering av innstillingen. Videre ber en NVE omtale hvordan innlemmelse av overføringene fra 1961 og -62 vil påvirke NVEs innstilling fra 2003.

NVEs innstilling av 26.03.2003

Kravet om minstevannføring i Årdalsvassdraget av hensyn til laksebestanden var det altoverskyggende tema i revisjonssaken av vilkårene for konsesjonen gitt 19.11.1948 for regulering og overføring av Årdalsvassdraget til Stølsåna mv i Hjelmeland og Forsand kommuner.

NVE foreslo i sin innstilling et slipp av minstevannføring til Årdalsvassdraget (Storåna) med utgangspunkt i lavvassføringer ved Nes, men foreslo at vannføringen skulle måles i en ny målestasjon ved Kaltveit som er et stykke nedstrøms Nes.

Når det gjaldt slippsted holdt NVE dette åpent for senere avgjørelse da begge slippalternativene Breiavd og Lyngsvatn syntes likeverdige.

I tillegg til Årdalsvassdraget (Storåna) ble det i revisjonssaken krevd minstevannføring i Stølsåna. NVE fant i sin innstilling ikke å kunne prioritere slipp av minstevannføring her etter som forholdene for fiskebestandene ble vurdert som tilfredsstillende. Videre var bare en begrenset del av vannføringen fraført gjennom 1948-konsesjonen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vannføringen i Lyseelva, som Stølsåna er en sideelv til, ble heller ikke vurdert som vesentlig påvirket av 1948-konsesjonen. Her ble det vist til Tjodanutbyggingen fra 1981 som et mulig tidspunkt for nye vurderinger.

Ut over minstevannføringskravene kom det inn krav om økonomisk kompensasjon, naturforvaltningsvilkår, tappebegrensninger i Nilsebuvatn og Strandavatn og andre krav som NVE mente var privatrettslige. Av disse ble naturforvaltningsvilkårene foreslått tatt inn mens resten ble avvist.

Informasjon fra NVE etter vår innstilling

I etterkant av NVEs innstilling er det kommet kommentarer på at vannføringen ved Kaltveit måtte antas å være en god del større enn ved Nes, at minstevannføringen bør slippes fra Breiavad, at perioden med minstevannføring sommer burde være lenger og at minstevannføringen burde være større. Dette er innspill både fra høringsinstansene og fra konsesjonæren.

NVE kommenterte dette i brev av 24.02.2005. Det er vår antakelse at det ved lave vannføringer er liten forskjell på vannføringen ved Kaltveit og Nes. Videre mente vi at den foreslåtte sommerperioden er den viktigste, men at å utvide den noe både før og etter ikke vil bety mye i ekstra slipping. Vi har også utdypet begrunnelsen for foreslått minstevannføring.

I 2011 tok Lyse opp spørsmålet om produksjonstap ved minstevannføringsslipp både på bakgrunn av registrert økt tilsig og merslipp pga lang avstand mellom slippsted og målested.

At tilsiget har økt de siste årene er en kjent sak som påvirker både vannføringer og produksjon, mens avstand mellom slippsted og målested er et forhold mange regulanter må takle etter beste evne.

Spørsmålet om størrelse på minstevannføring og målested synes å være et tilbakevendende tema uten at NVE har gjort ytterligere vurderinger av dette.

Revisjon av vilkårene i konsesjonene fra 1961 og -62

Kgl. res.16.06.1961

Ved Kgl.res.16.06.1961 ble det gitt tillatelse til å overføre ytterligere deler av Stølsåna og Årdalsvassdraget og deler av Fylgjedalsvassdraget til Lyse kraftverk. En revisjon av vilkårene for denne konsesjonen vil kunne påvirke Årdalsvassdraget, Stølsåna og Fylgjedalsvassdraget.

Etter NVEs vurdering er forholdene i Årdalsvassdraget (Storåna) vurdert gjennom revisjon av vilkårene for 1948-konsesjonen. En revisjon av 1961-konsesjonen vil ikke påvirke denne vurderingen.

Riktignok er noen mindre felt med avrenning til Øvre Tyssdalsvatn overført ved denne konsesjonen, men etter vår vurdering vil det være mer relevant å vurdere forholdene i Tussa ved en evt revisjon av 1974-konsesjonen for overføring til Ulla-Førre.

Når det gjelder overføringen fra Stølsåna, har Miljøverndepartementet 21.10.2004 i kommentar til NVEs innstilling forutsatt at spørsmålet om minstevannføring i Stølsåna blir tatt opp til ny vurdering ved revisjon av 1961- og 1962-konsesjonene.

Stølsåna inngår også i NVE og MDs revisjonsrapport 49/2013. Vassdraget er her satt i «KATEGORI 1.2 LAVERE PRORITET». Som aktuelt tiltak er nevnt minstevannføring hele året, men dette kan gi relativt stort krafttap.

Behovet for å vurdere forholdene i i Fylgjedalsvassdraget er ikke kjent.

Ved en revisjon av vilkårene for 1961- konsesjonen vil det være naturlig å oppdatere naturforvaltningsvilkårene til dagens standard.

Kgl.res. 22.06.1962

Ved Kgl.res 22.06.1962 ble det gitt tillatelse til regulering av Breiavad og ytterligere regulering av Lyngsvatn.

Mulige krav ved revisjon av vilkårene i denne konsesjonen kan være tappe-/fyllingsrestriksjoner. Spørsmålet om tappe-/fyllingsrestriksjoner ble vurdert ifm 1948-konsesjonen og kan evt bli tema igjen.

Kgl.res. 21.09.1962

Ved Kgl.res. 21.09.1962 ble det gitt tillatelse til ytterligere fraføring av nedbørfelt med avrenning til Stølsåna.

Denne konsesjonen må derfor sees i sammenheng med konsesjonen av 16.06.1961.

Oppsummering

NVE avga sin innstilling vedrørende revisjon av vilkårene for regulering av Årdalsvassdraget m.m. (Kgl.res 19.11.1948) 26.03.2003. Hovedfokus for revisjonen var minstevannføringen i Årdalsvassdraget (Storåna) og forholdene for laksebestanden i vassdraget. De vurderinger som ble gjort den gang er etter vår mening i hovedsak fortsatt gyldige.

Dersom den pågående revisjonssaken også skal omfatte konsesjonene fra 1961 og 1962 vil det, etter all sannsynlighet ikke endre våre konklusjoner vedrørende Årdalsvassdraget (Storåna). Våre konklusjoner baserer seg på en totalvurdering av minstevannføringsbehovet i vassdraget.

Når det gjelder Stølsåna omfatter 1961- og 1962-konsesjonene en betydelig større del av nedbørfeltet enn 1948-konsesjonen og situasjonen for anadrom fisk kan ha endret seg i forhold til det som lå til grunn for vår vurdering for 10 år siden.

Sentrale høringsparter har signalisert at kravet om minstevannføring vil bli fremmet på nytt når vilkårene i disse konsesjonene skal revideres. Behovet for minstevannføring i Stølsåna er videre omtalt i revisjonsrapporten 49/2013 som er en nasjonal gjennomgang med forslag til prioritering av vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022.

Oppsummert er det grunn til å anta at en revisjon av vilkårene i konsesjonene for Lysereguleringen fra 1961 og -62 ikke kan gjennomføres uten en prosess med bred høring og evt nye utredninger som grunnlag for en beslutning.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef